

Nestor polskiej fotogrametrii

Do panteonu polskich fotogrametrów należy bez wątpienia prof. Zbigniew Sitek, który w bieżącym roku skończył 85 lat. Uroczystości jubileuszowe odbyły się 29 listopada na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

W okresie przedwojennym czołówkę pionierów polskiej fotogrametrii stanowili profesorowie Kasper Weigel oraz Edmund Wilczkiewicz z Politechniki Lwowskiej, a także Bronisław Piątkiewicz i Marian Brunon Piasecki z Politechniki Warszawskiej (dwaj ostatni prowadzili działalność naukową i dydaktyczną również po wojnie). W latach 60. ubiegłego stulecia kontynuatorem ich tradycji został prof. Zbigniew Sitek.

Zbigniew Sitek urodził się 14 kwietnia 1928 roku w Kamienicy Polskiej koło Częstochowy. W roku 1955 ukończył studia na Wydziale Geodezji Górniczej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Na macierzystej uczelni szybko rozwijała się jego dalsza kariera naukowa i dydaktyczna. W roku 1962 obronił pracę doktorską, w 1966 otrzymał stopień naukowy docenta (dr. habilitowanego) nadany uchwałą Rady Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. Osiem lat później (1974 r.) uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1982 profesora zwyczajnego.

W celu praktycznego zapoznania się z metodami fotogrametrii lotniczej odbył 7-miesięczny staż w Państwowym Przedsiębiorstwie Fotogrametrii w Warszawie. Jego osiągnięcia zauważono na polu międzynarodowym, czego efektem było zaproszenie, wówczas młodego doktora nauk technicznych, do odbycia stażu naukowego (1963-65) w National Research Council of Canada (NRC). Na Wydziale Fizyki Stosowanej NRC istniała Sekcja Badań Fotogrametrycznych kierowana przez dr. inż. Teodora Blachuta, absolwenta Politechniki Lwowskiej. Sekcja ta, w której pracowało wielu wybitnych fotogrametrów, prowadziła szeroki wachlarz badań nad zastosowaniem nowoczesnych technologii w fotogrametrii, m.in. nad opracowaniem i zastosowaniem metod analitycznych. Dr Sitek był włączony w ten kierunek badań, wykorzystujących jednocześnie tzw. zdjęcia *reseau*. Pobyt w Kanadzie zaowocował opracowaniem rozprawy habilitacyjnej.

Działalność dydaktyczną Zbigniew Sitek rozpoczął w roku 1953 jako młodszy asystent, jeszcze przed ukończeniem studiów. Przez cały czas była ona związana

z fotogrametrią i teledetekcją. Od roku 1961 kierował na AGH kolejno: Zakładem Fotogrametrii, Katedrą Fotogrametrii, a następnie (do 1993 r.) Zakładem Fotogrametrii i Informatyki Teledetekcyjnej. Wokół siebie zgromadził zespół młodych naukowców, którym umożliwił zdobywanie kolejnych stopni i tytułów naukowych. Sam prowadził wykłady z wielu zakresów fotogrametrii i ich zastosowań. Układał programy ćwiczeń, które miały przygotować absolwentów do realizacji zadań na potrzeby gospodarki narodowej, był inicjatorem i kierownikiem studiów podyplomowych z zakresu fotogrametrii inżynierskiej oraz architektonicznej. Profesor napisał wiele skryptów i podręczników. Między innymi w roku 1991 PPWK opublikowało jego monumentalną (liczącą 757 stron) monografię „Fotogrametria ogólna i inżynierska”. Był także inicjatorem i głównym redaktorem pięcioletniego dwutomowego słownika terminologicznego z zakresu fotogrametrii i teledetekcji (kolejne wydania w latach 1988 i 1992).

Działalność naukową Profesora można podzielić na kilka etapów. Początkowo jego badania dotyczyły naziemnej fotogrametrii nietopograficznej (wówczas zdjęcia lotnicze były ściśle tajne i wykorzystywane jedynie przez PPF). Profesor zaproponował i opracował metody adaptacji zwykłych aparatów fotograficznych dla celów pomiarowych. Zajmował się również wykorzystaniem metod fotogrametrycznych w górnictwie podziemnym i odkrywkowym oraz do precyzyjnych pomiarów ruchu suwnic w hutnictwie. Późniejsze badania ogniskowały się na metodach sporządzania ortofotografii w celu opracowania ortofotomap. Miał duże osiągnięcia w zakresie wykorzystania metod fotogrametrycznych i teledetekcyjnych do inwentaryzacji zabytków architektonicznych oraz do badania stanu i zmian środowiska przyrodniczego. W ostatnim okresie swej działalności wiele uwagi poświęcił systemom informacji przestrzennej wspomagającym da-

nymi pozyskiwanymi metodami fotogrametrycznymi i teledetekcyjnymi.

Profesor prowadził aktywną działalność społeczną zarówno w kraju, jak i za granicą. W latach 1969-83 był wiceprzewodniczącym Polskiego Towarzystwa Fotogrametrii, a w latach 1983-89 jego przewodniczącym. Od roku 1969 był członkiem Komitetu Geodezji PAN, w którym od roku 1986 pełnił funkcję wice-

przewodniczącego oraz przewodniczącego sekcji fotogrametrii i teledetekcji. Od 1984 roku jest członkiem zwyczajnym Akademii Inżynierskiej w Polsce. Był aktywnym członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Fotogrametrycznego, przez 6 lat (1974-80) przewodniczył Komisji VI. W roku 1972, kiedy przebywał w NRC jako *visiting profesor*, był jednym z organizatorów Międzynarodowego Kongresu Fotogrametrycznego w Kanadzie. Wykładał w Indiach na uniwersytetach w Dhanabad oraz w Benares (1988).

Profesor Sitek wypromował kilkunastu doktorów, był recenzentem wielu rozpraw habilitacyjnych oraz wniosków o tytuły naukowe. Na macierzystej uczelni stworzył prężny ośrodek fotogrametrii i teledetekcji. Na podkreślenie zasługuje jego bliska współpraca z WGiK Politechniki Warszawskiej wyrażająca się w recenzowaniu prac doktorskich i habilitacyjnych.

Profesora Sitka poznałem w czasie jego stażu w PPF w Warszawie w roku 1956, a więc przed 57 laty. Już wtedy nawiązała się między nami nić przyjaźni oraz kontaktów zarówno zawodowych, jak i towarzyskich. Każdą rozmowę z nim wspominam bardzo miło i ciepło, nie tylko jako z wybitnym naukowcem, ale przede wszystkim jako serdecznym i życzliwym człowiekiem. Dlatego z przyjemnością przyjąłem propozycję przedstawienia sylwetki naukowej profesora podczas uroczystości z okazji 85. urodzin, którą zorganizowano na jego macierzystym Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska AGH w Krakowie. Była to świetna okazja do złożenia życzeń profesorowi, a także miłe spotkanie z jego przyjacielami i wychowankami, którzy licznie przybyli na jubileusz.

Adam Linsenbarth